

התפישות

מה אתם מבקלים את המוח?! אתם לא רוצים בכלל שלום? הטיח שרהביטחון עזר וייצמן בחבריו לוועדת השרים לענייני ביטחון-פנים. הוועדה, שמונתה בעקבות הטבח באוטובוס בכביש החוף, התכנסה השבוע לראשונה מאז מונה לפני כארבעה חודשים. עזר וייצמן, שהגיע לישיבת הוועדה, היה עדיין תחת השפעת השתלשלת המאורעות המדהימה אחרי פגישתו עם הנשיא סאדאת בולצי בורג. חבית הרפלקסים הגועשת העצורה בגופו התפרצה שוב. כשהבחין עזר בכרוזה שהיתה תלויה בחדר ועדת-השרים, בקומה השלישית של בניין ראש-הממשלה בירושלים, שעליה התנוססה המלה שלום, תלש אותה מהקיר בועם לעיני השרים הנדהמים והטיח בהם את ההאשמה הבוטה.

דין הכשיל פעמיים

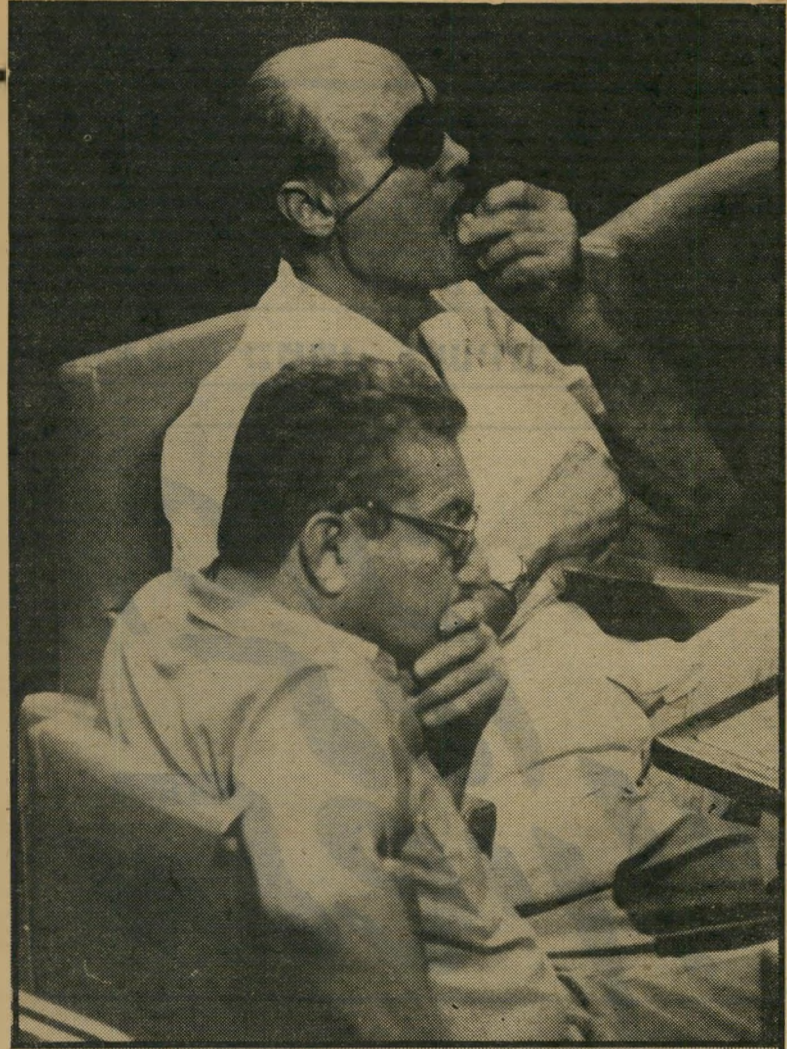
מרגע זה החלו פעולות החבלה. בעת שקבעו את המיפגש, ביקשו המצרים לשמור את דבר קיומו בסוד. הוסכם עם ממשלת ישראל שלא יהיה כל פירסום בדבר נסיעתו של וייצמן ופגישתו עם סאדאת עד אחרי שיסתיימו השיחות. נראה שסאדאת לא היה מעוניין בפירסום מוקדם של הפגישה הן מפני שביקש להימנע מלהציג מצד בעלי בריתו בעולם הערבי והן משום שלא רצה להיראות כמי שעוקף את האמריקאים.

תנאי זה לא נשמר. הסוד לא החזיק יותר מכמה שעות ודבר הפגישה פוצץ בידיעה שפורסמה ביומן דבר ערב נסיעתו של וייצמן לולצבורג. כל העקבות מובילים לעבר משרד-החוף, כמקור שממנו הודלפה הידיעה. קיימת אפשרות סבירה, שהדבר נעשה במתכוון כדי להכשיל את נסיעת וייצמן מראש, מתוך ידיעה ברורה שפגישתו עם סאדאת תגונב את ההצגה המופעת שרהחוף משה דיין בוועידת לונדון.

רק השבוע נודע כי בעבר כבר הכשיל דיין פעמיים הסכמה שהושגה בין ישראל ומצריים במהלך השיחות שקדמו להפסקת דיוני הוועדות המשותפות. המדיניות הציבאית. הוא הצליח אז לכפות את דעתו על בגין כשמינעו היו למעשה אישיים — התנגדות לעובדה שעזר וייצמן הוא זה מנצח על השיחות והגיבור האמיתי שלהן. תבטל בעקבות הפירסום המוקדם על עריכתה, לא נסוג בו סאדאת, אולם כשנפגש עם וייצמן התלונן מרה על כך שבישראל לא ניתן לשמור דבר בסוד. בעבר כבר נאלץ סאדאת להתכחש לדברים שאמר לנציגים ישראלים בפגישות חשיות, כאשר הדברים הופיעו למחרת היום בכותרות העיתונות הישראלית. אחר-כך נתפסו שרי הממשלה, כולל ראש-הממשלה

לא היה הסבר אחר להתנהגותה של הממשלה השבויה, בתגובה על פגישתו של עזר וייצמן עם הנשיא סאדאת, מאשר זה שנתן וייצמן עצמו: שרי הממשלה פשטו אינם רוצים שלום, בורחים מפני כל אפ-שרות של התקרבות לקראת שלום כמו מפני מגיפה. הממשלה כולה חרדה מאימתה של הקואליציה החדשה שנוצרה בצמרת: בגין-דיין-שרון, שעשתה השבוע את כל המאמצים האפשריים כדי לטרפד ולחבל ביוזמת שלום החדשה של הנשיא סאדאת. מעשה חבלה זה כמוהו כביצוע פשע לאומי. ניסיון החבלה החל למעשה עוד לפני שיצא עזר וייצמן לפגישתו עם סאדאת. בניגוד למה שמנסים לתאר עתה, במסע של שיטפיתמות לציבור, לא היתה פגישת סאדאת-וייצמן יוזמה של סאדאת, המכוונת לסכסך בין שרי הממשלה ולהעדיף את הרגע עם וייצמן על פני שיחות עם שרים אחרים.

הפגישה אורגנה בעקבות יוזמה של ממשלת ישראל דווקא. היה זה אחרי שעזר וייצמן — בדיעת ובאישור הממשלה — ביקש להיפגש עם שרהמילחמה המצרי, כדי להעלות בפניו הצעות חדשות שיכלו לאפשר, לדעתו, את המשך המגעים הישרים בין ישראל ומצריים. עוד לפני שבוע היו כל חברי הממשלה שקועים בדרות ובמרה שחורה לקראת הצפוי ב-וועידת שריהחוף של ארצות-הברית, מצריים וישראל באנגליה. ההערכה הכללית היתה שוועידה זו וועדה מראש לכיסולן וכי מה שיבוא בעקבות פיצוץ תהיה הצעת פשרה אמריקאית, אותה ינסו האמריקאים לכפות על ישראל. ישיבת הממשלה שעסקה בנושא זה תוארה כ"קודרת" בלשון המעטה, היוזמה הישראלית החדשה השיחות

דיין (בולע גזוזקה) ווייצמן בכנסת מי אכל אותה?

לאיש מבני פמלייתו בולצבורג. הוא סרב לדוות, או אפילו לרמוז על חוכנו. באוני נציגי אמצעי-התיקשורת שלחו עזר, גם מקבלי פניו של וייצמן בשובו לנמל-התעופה בן-גוריון — סגן השר מרדכי ציפורי, הרמטכ"ל וראש אמ"ן — לא קיבלו ממנו דיווח מפורט על תוכן השיחות. איש ממקורביו של וייצמן בארץ לא הצליח לסיחוט מפיו אפילו פירור של מידע. האיש היחיד הבלעדי לו דיווח וייצמן על שיחות החשאיות עם סאדאת היה ראש הממשלה מנחם בגין. למחרת הדיווח כבר פורסם תוכן הצעותיו של סאדאת במלואו. תחילה עליידי הכתב המדיני של רשות השידור, שלום קיטל, ואחר-כך עליידי ה"כתב המדיני של מעריב, יוסף חריף. גם קיטל וגם חריף ידועים כבעלי קשרים לא נותרו אפשרויות רבות לגבי מקור ההדלפה. היה ברור שהיא נעשתה במתכוון כדי לאלץ את סאדאת להכניש את הדברים שמסר וייצמן בשמו, וכך גם קרה. ביום השני השבוע הוכחשו במצריים הצעות סאדאת, כפי שפורסמו באמצעי התיקשורת הישראליים.

מנחם בגין אפילו לא ניסה להסתיר את העובדה, שהוא מאשר מההדלפה שסיכלה למעשה כל אפשרות דיון רציני ויטורי בהצעות סאדאת. בהופיעו בפני מרכז תנועת החרות הצדיק בגין את ההדלפה: "כל הליחשושים ומה שאומרים בשקט אחר כך — זה לא מחייב. מה שמחייב זה מה שכתוב, וזה ישנו במיטמך שהגישה מצ-ריים." היה ברור שבגין אינו מוכן להתייחס כלל להצעות החדשות של סאדאת. הוא נהג כך גם בישיבת הממשלה, שבה דיווח וייצמן שרים על תוכן שיחותיו. ישיבה זו היתה פארוסה מבישה. דיווחו של עזר נקטע שוב ושוב עליידי השרים, ובמיוחד עליידי אריק שרון ויגאל הורביץ, שעשו כל מאמץ כדי להוציא מכליו. ב-הומר ברמה של גן-ילדים הם ניסו להסיט מחוץ דיווחו כשהם מקנטרים אותו ללא הרף: "איך היתה הנשיקה של ג'יהאן?" אחרי כל משפט שלו תבעו ממנו תשובה לשאלה: "ומה אתה אמרת לסאדאת?" כשסיים וייצמן את דיווחו הוא ציפה שיחל דיון בהצעות שהביא עמו מסאדאת. ראש הממשלה התעלם מכך, ביקש לעבור לנושא הבא בסדר-היום של ישיבת הממשלה. הדיון בהצעות סאדאת נדחה לשבוע הבא כששוב לא יהיה טעם לדון בהם.

בגין, להכחשות אלה כהוכחה לכך שאי אפשר לסמוך על סאדאת. היתה בכך התעלמות מוחלטת ממצבו העדין של הנשיא המצרי המנסה לנווט את דרכו מול מתנגדי דיו בעולם הערבי. גם הפעם, כאשר הציע סאדאת לווייצמן רעיונות חדשים שיאפשרו התקדמות לקראת הסדר, הוא ביקש לשמור אותם בסוד. בקשתו היתה להביא את הדברים לידיעת ממשלת ישראל בלבד, כדי שתדון בהצעותיו ותחליט אם לקבלן או לדחותן. הצעותיו החדשות של סאדאת, אותן פירט בשיחה בארבע עיניים עם וייצמן, היו למעשה נסיגה מעמדותיו הקודמות. הוא היה מוכן להסכים לתקופת-ביניים של המשך השליטון הישראלי בגדה וברצועת עזה בפקוח ועדות-מערב משותפות ליש-ראל, מצריים, ירדן, ונציגי התושבים — לפני החזרת שטחים אלה לירדן ומצריים; הוא היה נכון להשאר תושבים הישראליים בשטחים וכן להשארת שדות-תעופה בשליטה ישראלית בסיני; להשארת מאחזים צבאיים ישראלים בגדה גם אחרי החזרתה לירדן. לגבי העתיד, בתום תקופת המעבר, הציע סאדאת לפרו שטחים אלה כדי למנוע חשש של הפיכתם לבסיסים צבאיים נגד ישראל.

בניגוד לניסיונות להציג את וייצמן כ"תבוטח המוכן לויתורים ונסיגה ללא תמורה, אמר עזר לסאדאת בפגישתם דברי חריפים. הוא הבהיר לסאדאת בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, שאין כל סיכוי להחזרת הגדה המערבית לשליטת ירדן או לויתור על השליטון הישראלי בירושלים. סאדאת לא נרתע מכך. "לפחות הוא מדבר איתי דוגרי ואינו מרמה אותי", הגיב, לדברי אחד המקורות, על הדברים החריפים שהשמיע וייצמן באוזניו. כמו נשיא ארצות-הברית, ג'ימי קארטר, מעריך סאדאת כי מנחם בגין מנסה להטעות אותו ולהוליך אותו שולל ומשום כך הוא מעדיף את המגעים עם ממשלת ישראל באמצעות וייצמן.

הומר של גן-ילדים

היה ברור מראש, שאם יודלף תוכן השיחות החשאיות בין סאדאת לווייצמן ויתפרסם רבים לא תהיה לסאדאת ברירה והוא יאלץ להכניש את הדברים.

